

**Извештај о ревизији правилности пословања
Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за
2021. годину који се односи на мере исправљања по
Извештају о ревизији финансијских извештаја и
правилности пословања за 2014. годину**

**Број 400-811/2022-06/13
Београд, 18. новембар 2022. године**

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

Насловна слика: Архива Државне ревизорске институције

Листа скраћеница:

ДРИ – Државна ревизорска институција

Закон о ДРИ – Закон о Државној ревизорској институцији

Зашто смо спровели ову ревизију?

Према Закону о ДРИ у послеревизионом поступку се оцењује да ли су мере исправљања задовољавајуће. Послеревизиони поступак се завршава издавањем послеревизионог извештаја најчешће у року од 4-5 месеци од издавања извештаја о ревизији. Након издавања послеревизионог извештаја, препоруке са дужим роком отклањања се прате, а ДРИ нема механизам да реагује у случају да се не спроводе, осим спровођења нове ревизије. У поступку процене ризика, утврђено је да постоји ризик да Јавно предузеће „Завод за уџбенике“, Београд није отклонило утврђене неправилности на задовољавајући начин због чега је донета одлука о спровођењу ревизије.

Шта смо препоручили?

За уређење области које су биле предмет ревизије дали смо десет препорука усмерених на: уређење процедуре о поступању са расходованим основним средствима, евидентирање свих пословних промена, правилно вредновање залиха, на орочавање слободних новчаних средстава у складу са интерним актом, доношење акта који уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, доношење планова интерне ревизије, преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме, извршење преноса некретнина које се издају у закуп у оквиру рачуна инвестиционих некретнина и на процедуре које би уредиле пословне процесе у Предузећу.

Резиме

Јавно предузеће „Завод за уџбенике“, Београд (у даљем тексту: Предузеће) је:

осам неправилности отклонило у целости

- Предузимало активности за наплату доспелих рата стамбених кредита и зајмова датих запосленима;
- Примењивало Правилник о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа приликом обрачуна цене коштања;
- У цену коштања готових производа укључивало је директне трошкове, као и индиректне трошкове према утврђеном кључу;
- Обрачунало одложене порезе у складу са МРС 12 - Порез на добит и одредбама рачуноводствених политика;
- Примењивало Правилник о трошковима рекламе и пропаганде;
- У 2021. години исправно преузело почетно стање и
- Интерним актима уредило преиспитивање корисног века употребе некретнина постројења и опреме и укључивање директних трошкова у цену недовршене производње и готових производа у складу са међународним рачуноводственим стандардима.

четири неправилности делимично отклонило

- Извршило корекцију стања за износ амортизације по основу преиспитивања корисног века употребе на дан 31. децембар 2020. године, али приликом састављања финансијских извештаја за 2021. годину није преиспитало преостали корисни век употребе некретнина;
- Закључило уговор са закупцем на неодређено време о закупу стана, којим је утврдило месечну закупнину и слало је опомене за неплаћене рате, али није у финансијским извештајима за 2021. годину исказало ненаплаћена потраживања по основу уговора о закупу;
- Извршило утврђивање фер вредности стана који се издаје у закуп, али није извршило пренос свих некретнина које се издају у закуп на рачун инвестиционих некретнина.

пет неправилности није отклонило

- Није донело правилник, нити уређену процедуру или упутство о поступању са расходованим основним средствима;
- Није презентовало веродостојне рачуноводствене исправе на основу којих би се могли уверити да је извршено вредновање залиха оштећене робе у складу са МРС 2 – Залихе;
- Надзорни одбор није донео акт којим се уређује начин спровођења и организације унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи;
- Није процедурама на свеобухватан начин уредило пословне процесе и није извршило процену и анализу ризика, што представља основу за одлучивање о начину управљања ризицима;
- Није у потпуности припремљен Стратешки план интерне ревизије за период 2021-2023. године, као ни Годишњи план ревизије за 2021. годину.

САДРЖАЈ

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	7
1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на финансијске извештаје.....	7
2. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на правилност пословања	16
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	21
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА	24
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	26
1. Предмет ревизије.....	26
2. Ревидирани период пословања	26
3. Информације о субјекту ревизије.....	26
4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима.....	27
5. Критеријуми.....	28
6. Методологија рада	28
7. Стандарди ревизије примењени у ревизији.....	29
V Прилози.....	30
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија	31
1. Финансијско управљање и контрола.....	31
1.2 Интерна ревизија.....	36
Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије	38
Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на финансијске извештаје ..	39
3.1 Некретнине, постројења и опрема.....	39
3.2 Некретнине, постројења и опрема.....	40
3.3 Некретнине, постројења и опрема.....	41
3.4 Некретнине, постројења и опрема.....	42
3.5 Дугорочни финансијски пласмани	44
3.6 Залихе.....	44
3.7 Залихе.....	46
3.8 Залихе.....	47
3.9 Краткорочни финансијски пласмани	47
3.10 Капитал	49
3.11 Одложене пореске обавезе	49
3.12 Краткорочне финансијске обавезе	50
3.13 Пословни расходи	50
3.14 Пословни расходи	51
Прилог 4 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на правилност пословања...	52
4.1 Интерна контрола	52

*Извештај о ревизији правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“,
Београд за 2021. годину који се односи на мере исправљања по Извештају о ревизији
финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину*

4.2 Интерна контрола	52
4.3 Интерна контрола	53
4.4 Интерна контрола	54
4.5 Интерна контрола	55
4.6 Интерна ревизија.....	59

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на финансијске извештаје

1.1 Предузеће је у целости отклонило шест неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје.

1.1.1. Предузеће је за доспеле ненаплаћене стамбене кредите и зајмове дате претходним и садашњим запосленима предузимало активности, тако што им је доставило опомене пред утужење, са наследницима закључивало изјаве о преузимању дуга и упућивало молбе судовима за доставу оставинских решења.

У претходној ревизији утврђено је да се Предузеће, за одобрена средства кредита у динарима и за одобрена средства кредита у девизама, није обезбедило стављањем хипотеке на стан или други објекат изграђен средствима кредита до његове отплате у целости. Предузеће је са 31. децембром 2014. године имало доспеле, а ненаплаћене рате по основу 20 стамбених кредита у износу 1.611 хиљада динара и то од најмање две до највише 65 доспелих, а неизмирених рата.

Предузеће је у 2021. години за доспеле ненаплаћене стамбене кредите и зајмове дате претходним и садашњим запосленима предузимало активности, тако што им је доставило опомене пред утужење, са наследницима закључивало изјаве о преузимању дуга и упућивало молбе судовима за доставу оставинских решења.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.5 *Дугорочни финансијски пласмани.*

1.1.2. Предузеће је приликом обрачуна цене коштања недовршене производње и готових производа применило Правилник о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа.

У претходној ревизији утврђено је да Предузеће у калкулацију цене коштања не укључује све директне трошкове, док се индиректни трошкови не укључују уопште, што није у складу са МРС 2 – Залихе. Поред наведеног, Предузеће у 2014. години није вршило поређење цене коштања залиха недовршене производње са нето продајним ценама, такође није образовало посебну комисију која ће извршити процену нето продајне вредности

залиха недовршене производње и готових производа, чиме није поступило у складу са чланом 28 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Наведено, има за последицу нереално исказивање залиха недовршене производње, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе. На основу изнетог, није било могуће уверити се да су залихе готових производа вредноване у складу са захтевима МРС 2 - Залихе, као ни у реалност нераспоређеног добитка ранијих година, који је коригован за износ обезвређења залиха готових производа.

У 2021. години утврђено је да је Предузеће приликом обрачуна цене коштања недовршене производње и готових производа применило Правилник о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.6 Залихе.

1.1.3. Предузеће је у цену коштања готових производа укључивало директне трошкове: трошкове ауторских хонорара, трошкове услуга штампе и припреме за штампу, рецензије, превођења и визуелног опремања, као и индиректне трошкове према кључу утврђеном Правилником о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа.

У претходној ревизији утврђено је да у цену коштања залиха готових производа Предузеће укључује трошкове ауторских хонорара и трошкове услуга штампе и директног материјала, али не и све остале директне трошкове, као и припадајуће износе индиректних трошкова, што није у складу са чланом 28 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Наведеним Правилником је дефинисано да цену коштања чине трошкови који су директно повезани са јединицама производа: трошкови ауторских хонорара, услуге штампе, папира, трошкови припреме, рецензије, превођења, илустрације. Такође, напред наведено није у складу са захтевима МРС 2 – Залихе, према коме се залихе учинака вреднују по цени коштања коју чине трошкови директног материјала, трошкови директног рада и индиректни односно општи трошкови распоређени према нормираном

капацитету. Овакав обрачун цене коштања има за последицу нереално исказивање залиха готових производа, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину, да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе.

У 2021. години Предузеће је у цену коштања готових производа укључивало директне трошкове: трошкове ауторских хонорара, трошкове услуга штампе и припреме за штампу, рецензије, превођења и визуелног опремања, као и индиректне трошкове према кључу утврђеном Правилником о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.7 Залихе.

1.1.4. Предузеће је у 2021. години извршило обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 - Порез на добит и са одредбама рачуноводствених политика.

У претходној ревизији се нисмо могли уверити у ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да је извршен обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама.

У 2021. години Предузеће је извршило обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 - Порез на добит и са одредбама рачуноводствених политика.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.11 Одложене пореске обавезе.

1.1.5. Предузеће је у 2021. години примењивало интерни акт којим се регулишу трошкови рекламе и пропаганде.

У претходној ревизији утврђено је да Предузеће нема Правилник о реклами и пропаганди, односно није утврдило услове и критеријуме за трошење јавних средстава у сврхе рекламе и пропаганде, као ни критеријуме на основу којих се дају бесплатни уџбеници, због чега је поступило супротно одредбама члана 20, а у вези са чланом 2 Закона о рачуноводству.

У 2021. години утврђено је да је Предузеће примењивало Правилник о трошковима рекламе и пропаганде 02 број 683 од 2. фебруара 2016. године.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.13 *Пословни расходи*.

1.1.6. Предузеће је у 2021. години примењивало интерни акт којим се регулише коришћење средстава репрезентације.

У претходној ревизији утврђено је да Предузеће у 2014. години није имало Правилник о коришћењу средстава репрезентације.

У 2021. години утврђено је да је Предузеће примењивало Правилник о коришћењу средстава репрезентације 02 број 527 од 25. јануара 2016. године.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.14 *Пословни расходи*.

1.2 Предузеће је делимично отклонило четири неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје.

1.2.1. Предузеће је у 2021. години извршило корекцију стања за износ амортизације по основу преиспитивања корисног века употребе опреме на дан 31. децембар 2020. године, али приликом састављања финансијских извештаја за 2021. годину није преиспитивало преостали корисни век употребе некретнина, није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима.

У претходној ревизији утврђено је да Предузеће нема уређено својим рачуноводственим политикама преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим у 2014. години и ранијим годинама није вршило рачуноводствене процене, нити промене истих у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити да је прилагодило стопе амортизације новим околностима што је супротно члану 20, а у вези члана 2 став 1 тачка 4 Закона о рачуноводству. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији значајног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су

распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2014. годину. Због наведеног, Предузеће је требало да преиспита начин вредновања некретнина, постројења и опреме уређен својим рачуноводственим политикама.

У 2021. години Предузеће је извршило корекцију стања за износ амортизације по основу преиспитивања корисног века употребе опреме на дан 31. децембар 2020. године, али приликом састављања финансијских извештаја за 2021. годину није преиспитивало преостали корисни век употребе некретнина, није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.2 *Некретнине постројења и опрема.*

1.2.2. Предузеће је са закупцем закључило уговор на неодређено време о закупу стана, којим је утврдило месечну рату – закупнину и слало је опомене за неплаћене рате, али није у финансијским извештајима за 2021. годину исказало ненаплаћена потраживања по основу уговора о закупу.

У претходној ревизији утврђено је да је инвестициона некретнина, односно стан евидентиран у пословним књигама Предузећа, а да приходе од закупа остварује ЈП „Градско стамбено“, Београд на основу закљученог уговора о закупу, а ЈП „Завод за уџбенике“, Београд, иако већински власник стана не остварује приходе од закупа, нити има регулисане односе са ЈП „Градско стамбено“, Београд по питању наплате закупнине, инвестиционог и текућег одржавања стана.

Предузеће је са закупцем закључило уговор на неодређено време о закупу стана, којим је утврдило месечну рату – закупнину и слало је опомене за неплаћене рате, али није у финансијским извештајима за 2021. годину исказало ненаплаћена потраживања по основу уговора о закупу.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 4).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.3 *Некретнине постројења и опрема*.

1.2.3. Предузеће је извршило утврђивање фер вредности инвестиционе некретнине - стана, али није извршило пренос свих некретнина које се издају у закуп са рачуна грађевинских објеката на рачун инвестиционих некретнина и није вршило утврђивање фер вредности за потребе одмеравања или обелодањивања, што је није у складу са одредбама члана 32 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и одредбама МРС 40 - Инвестиционе некретнине.

У претходној ревизији утврђено је да је Предузеће од момента почетног признавања инвестиционе некретнине вршило обрачун амортизације по стопи од 2,5% годишње пропорционално и није вршило утврђивање фер вредности за потребе одмеравања или обелодањивања, што је није у складу са одредбама члана 21 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и одредбама МРС 40 - Инвестиционе некретнине. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2014. годину.

У 2021. години Предузеће је извршило утврђивање фер вредности инвестиционе некретнине - стана који се налази у власништву Предузећа и који се издаје у закуп, али није извршило пренос некретнина које се издају у закуп са рачуна грађевинских објеката на рачун инвестиционих некретнина и није вршило утврђивање фер вредности за потребе одмеравања или обелодањивања, што је није у складу са одредбама члана 32 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и одредбама МРС 40 - Инвестиционе некретнине. Издавање у закуп се врши на неодређено време, почев од 15. септембра 2016. године. Након почетног признавања некретнина Предузеће је вршило обрачун амортизације по стопи од 1,5% годишње, пропорционално.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 5).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.4 *Некретнине постројења и опрема*.

1.2.4. Предузеће је донело Правилник о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства број 02/3965 од 20. јуна 2016. године, али нам није презентована документација на основу које бисмо се уверили да је приликом орочавања слободних новчаних средстава Предузеће примењивало мерила за избор пословних банака која су прописана наведеним Правилником.

У претходној ревизији утврђено је да је Предузеће орочавало новчана средства, у 2014. години, иако није прописало правила о управљању слободним новчаним средствима, нити дефинисало критеријуме и процедуре о избору пословних банака приликом орочавања вишкова новчаних средстава.

Предузеће је донело Правилник о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства број 02/3965 од 20. јуна 2016. године, али нам није презентована документација на основу које бисмо се уверили да је приликом орочавања слободних новчаних средстава Предузеће примењивало мерила за избор пословних банака која су прописана наведеним Правилником.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 7).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.9 *Краткорочни финансијски пласмани.*

1.3 Предузеће није отклонило две неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје.

1.3.1. Предузеће није донело правилник, нити уређену процедуру или упутство о поступању са расходованим основним средствима.

У претходној ревизији утврђено је да се расход опреме по попису у износу од 13.013 хиљада динара набавне вредности односи на опрему - столове, столице, ормаре, компјутере, витрине, телефонске апарате који више нису у функцији, не користе се, односно у целини су амортизовани. Утврђено је да се поступање са расходованим основним средствима врши на начин да се рачунари и рачунарска опрема (монитори, рачунари, тонери, писаће машине, телефони, штампачи и слично) рециклирају у складу са Законом о управљању отпадом, док се столови, столице, ормари и друга расходована опрема одлажу у магацин, али не постоји правилник, нити уређена процедура или упутство о поступању са расходованим основним средствима.

Предузеће у 2021. години није отклонило откривену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер није донело правилник, нити уређену процедуру или упутство о поступању са расходованим основним средствима.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 2).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1 *Некретнине постројења и опрема*.

1.3.2. Предузеће није презентовало веродостојне рачуноводствене исправе на основу којих се можемо уверити да је извршено вредновање залиха оштећене робе у складу са МРС 2 - Залихе.

У претходној ревизији утврђено је да је у оквиру робе у магацину исказана трговачка роба у износу од 1.707 хиљада динара која је неупотребљива и која се у току године одлаже у посебан магацин са наменом расходања по годишњем попису. За наведени износ Предузеће није извршило обезвређење залиха робе, чиме је преценило трговачку робу, а потценило расходе по основу обезвређења залиха робе.

У 2021. години Предузеће није презентовало веродостојне рачуноводствене исправе на основу којих се можемо уверити да је вршило обезвређење залиха робе.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 6).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.8 *Залихе*.

1.4 За две неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје мере исправљања су неприменљиве због измене прописа и чињеничног стања.

1.4.1. Неприменљивост предузимања мера исправљања утврђених из објективних разлога, јер је Предузеће и у 2020. и 2021. години остварило и исказало у финансијским извештајима губитак текуће године.

У претходној ревизији утврђено је да је Одлуком надзорног одбора Предузећа од 20. јуна 2014. године, губитак исказан у пословању у 2013. години у износу од 233.027 хиљада динара, покривен у целости из нераспоређене добити ранијих година.

У складу са чланом 49 Закона о јавним предузећима, чланом 5, односно чланом 33 Статута Предузећа регулисано је да Оснивач даје сагласност на расподелу добити и начин покривања губитка. Одлуку о покрићу губитка по финансијским извештајима за 2013. годину донео је Надзорни одбор, али је изостала сагласност оснивача, што није у складу са одредбама Закона о јавним предузећима и Статутом Предузећа.

Предузимање мера исправљања у оквиру неправилности која се односи на тражење сагласности Оснивача на расподелу добити и начин покрића губитка је неприменљиво, јер је Предузеће и у 2020. и 2021. години остварило и исказало у финансијским извештајима губитак текуће године.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.10 *Капитал*.

1.4.2. Неприменљивост предузимања мера исправљања утврђених у оквиру једне неправилности, јер су пренета средства од Министарства просвете искоришћена у претходним годинама.

У претходној ревизији утврђено је да је на основу послате конфирмације, Министарство просвете дана 14. јуна 2015. године потврдило потраживање од Предузећа, по основу средстава пренетих 31. децембра 2007. године. Поред тога, упутило је Предузећу Захтев за повраћај средстава, број 401-00-00338/1/2015-08 од 12. јуна 2015. године.

Предузимање мера исправљања у оквиру неправилности које се односе на пренета средства Министарства просвете Предузећу је неприменљиво, јер су средства искоришћена у ранијем периоду у складу са раније донетим закључком Владе.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.12 *Краткорочне финансијске обавезе*.

2. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на правилност пословања

2.1 Предузеће је у целости отклонило две неправилности у делу који се односи на правилност пословања.

2.1.1. Предузеће је у 2021. години у исправном износу преузело почетно стање из претходне године. Такође, није било одступања између аналитичких евиденција и закључног листа. У претходној ревизији утврђене су одређене слабости интерних контрола у вези рачуноводственог информационог система (РИС - а) кад је у питању главна књига за 2014. годину, која се налази у две базе. У новој бази су, поред књижења за 2014. годину, почетком 2015. године, вршена и књижења која се односе и на 2015. годину, као и на почетно стање 2014. године из старе базе. За исти период разликују се подаци из поновљених извештаја, јер нису прецизно утврђени модели и процедуре за формирање извештаја.

Предузеће је у 2021. години у исправном износу преузело почетно стање из претходне године. Такође, није било одступања између аналитичких евиденција и закључног листа.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.3 *Интерна контрола.*

2.1.2. Предузеће је интерним актима уредило преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и укључивање директних трошкова у цену коштања недовршене производње и готових производа у складу са захтевима МРС 2 - Залихе.

У претходној ревизији утврђено је да Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама нису уопште регулисана одређена питања, а нека нису регулисана у складу са одредбама МРС/МСФИ и то:

- преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема,

- у цену коштања појединачно за сва завршена издања укључује се вредност у висини 10% од директних трошкова за вануџбеничка издања и 15% за основна, средња и наставна средства, а што није у складу са одредбама МРС 2 - Залихе.

У 2021. години Предузеће је интерним актима уредило преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и укључивање директних трошкова у цену коштања недовршене производње и готових производа у складу са захтевима МРС 2 - Залихе.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.4 *Интерна контрола*.

2.2 Предузеће није отклонило три неправилност у делу који се односи на правилност пословања.

2.2.1. Надзорни одбор није донео акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи, што није у складу са чланом 39 Статута Предузећа.

У претходној ревизији утврђено је да Надзорни одбор није донео акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи, што није у складу са чланом 39 Статута Предузећа.

Надзорни одбор није донео акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи, што није у складу са чланом 39 Статута Предузећа.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 8).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.2 *Интерна контрола*.

2.2.2. Предузеће није у 2021. години уредило пословне процесе, јер није процедурама на свеобухватан начин уредило пословне процесе унутар Предузећа и није извршило процену и анализу ризика, што представља основ за одлучивање о начину управљања ризицима. Наведено није у складу са чл. 7 и 8 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

У претходној ревизији утврђено је да у Предузећу нису успостављене процедуре које омогућају разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво, а нарочито:

- процедуре за ауторизацију и одобравање;
- поделу дужности и пренос овлашћења, како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролне активности, - систем дуплог потписа у коме ни једна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без потписа руководиоца корисника јавних средстава и руководиоца финансијске службе или другог овлашћеног лица;
- правила за приступ средствима и информацијама;
- претходну проверу законитости коју спроводи овлашћено лице које одреди руководиоца корисника јавних средстава, - процедуре потпуног, исправног, тачног и благовременог књижења свих трансакција;
- извештавање и преглед активности - процену ефикасности и ефикасности трансакција;
- надгледање процедура;
- процедуре управљања људским ресурсима;
- правила документовања свих трансакција и послова везаних за активност корисника јавних средстава.

Предузеће није у 2021. години процедурама на свеобухватан начин уредило пословне процесе унутар Предузећа и није извршило процену и анализу ризика, што представља основ за одлучивање о начину управљања ризицима. Наведено није у складу са чл. 7 и 8 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 9).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.5 *Интерна контрола*.

2.2.3. Предузеће није у 2021. години отклонило откривене неправилности, јер Стратешки план интерне ревизије за период 2021-2023. године није у потпуности припремљен од стране шефа интерне ревизије и достављен на одобрење в.д. директора. Имајући у виду наведено, Годишњи план интерне

ревизије за 2021. годину који се припрема на основу Стратешког плана, није донет. Такође, Предузеће у 2021. години није обезбедило организациону независност интерне ревизије што није у складу са чл. 8, 24 и 25 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

У претходној ревизији утврђено је да Предузеће нема Стратешки план интерне ревизије. Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописује да организациона јединица за интерну ревизију не може имати мање од три ревизора. План ревизија у потпуности је реализован од стране Одељења интерне ревизије. Обавеза руководиоца сектора и служби је да по препорукама сачине акциони план са извршиоцима и роковима. Акциони план за ревизију путних налога је сачињен, али извештај о реализацији није урађен. За остале ревизије нису сачињени акциони планови ни извештаји о реализацији акционих планова.

У 2021. години Стратешки план интерне ревизије за период 2021-2023. године није у потпуности припремљен од стране шефа интерне ревизије и достављен на одобрење в.д. директора. Имајући у виду наведено, Годишњи план интерне ревизије за 2021. годину који се припрема на основу Стратешког плана, није донет. Такође, Предузеће у 2021. години није обезбедило организациону независност интерне ревизије која према Правилнику о организацији и систематизацији послова функционише у оквиру организационог дела Биро директора. Наведено није у складу са чл. 8, 24 и 25 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 10).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.6 *Интерна ревизија*.

2.3 За једну неправилности које се односе на правилност пословања мере исправљања су неприменљиве због измене прописа и чињеничног стања.

2.3.1. *Неприменљивост предузимања мера исправљања утврђених у оквиру једне неправилности због важећих прописа.*

Предузимање мера исправљања у оквиру неправилности које се односе на усклађивање пословања и дефинисање положаја јавног издавача је неприменљиво из следећих разлога:

1) Чланом 2 став 1 Закона о јавним предузећима дефинисана је делатност од општег интереса које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима. Како је делатност издавања уџбеника делатност од општег интереса, Предузеће има одговарајућу правну форму.

2) Законом о уџбеницима је чланом 14 став 1, дефинисано да издавање уџбеника, приручника, додатног наставног средства, дидактичког средства и дидактичког игровног средства може да обавља јавно предузеће (у даљем тексту: јавни издавач), предузетник или друго правно лице које је регистровано за издавачку делатност, чиме је законодавац дао могућност обављања делатности издавања уџбеника и јавним предузећима и другим правним лицима.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1 *Интерна контрола*).

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1¹

1. Предузеће није донело правилник, нити уређену процедуру или упутство о поступању са расходованим основним средствима (3.1 Некретнине, постројења и опрема – Откривена неправилност 2).
2. Предузеће није у финансијским извештајима за 2021. годину исказало ненаплаћена потраживања по основу Уговора 02 бр. 5647 од 5. октобра 2020. године (3.3 Некретнине, постројења и опрема – Откривена неправилност 4).
3. Предузеће није презентовало веродостојне рачуноводствене исправе на основу којих бисмо се могли уверити да је извршено вредновање залиха оштећене робе у складу са МРС 2 - Залихе (3.8 Залихе - Откривена неправилност 6).
4. Предузеће је 2016. године донело Правилник о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства, али нам није презентована документација на основу које бисмо се уверили да је приликом орочавања слободних новчаних средстава Предузеће примењивало мерила за избор пословних банака која су прописана наведеним Правилником (3.9 Краткорочни финансијски пласмани – Откривена неправилност 7).
5. Надзорни одбор није донео акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи, што није у складу са чланом 39 Статута Предузећа (4.2 Интерна контрола – Откривена неправилност 8).
6. Стратешки план интерне ревизије за период 2021 - 2023. године није у потпуности припремљен од стране шефа интерне ревизије и достављен на одобрење в.д. директора. Имајући у виду наведено, Годишњи план интерне ревизије за 2021. годину који се припрема на основу Стратешког плана, није донет. Такође, Предузеће у 2021. години није обезбедило организациону независност интерне ревизије која према Правилнику о организацији и систематизацији послова функционише у оквиру организационог дела Биро директора. Наведено није у складу са чл. 8, 24 и 25 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору (4.6 Интерна ревизија – Откривена неправилност 10).
7. Вршилац дужности директора Предузећа, који је именован Решењем о именовану вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд 24 Број: 119-8661/2019 од 29. августа 2019. године, обавља дужности у трајању дужем од годину дана, што није у складу са чланом 52 став 2 Закона о јавним предузећима, којим је прописано да период обављања функције вршиоца дужности директора не може бити дужи од једне године, што је прописано и чланом 68 Статута Предузећа 01 број 2025 од 24. марта 2017. године (1. Финансијско управљање и контрола - Откривена неправилност 1).

¹ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана.

ПРИОРИТЕТ 2²

8. Предузеће приликом састављања финансијских извештаја за 2021. годину није преиспитивало преостали корисни век употребе некретнина, није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима, што није у складу са параграфом 51 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (3.2 Некретнине, постројења и опрема – Откривена неправилност 3).
9. Предузеће није извршило пренос свих некретнина које се издају у закуп са рачуна грађевинских објеката на рачун инвестиционих некретнина и није вршило утврђивање фер вредности за потребе одмеравања или обелодањивања, што није у складу са одредбама члана 32 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и одредбама МРС 40 - Инвестиционе некретнине (3.4 Некретнине, постројења и опрема – Откривена неправилност 5).
10. Предузеће није до краја 2021. године процедурама на свеобухватан начин уредило пословне процесе унутар Предузећа и није извршило процену и анализу ризика, што представља основ за одлучивање о начину управљања ризицима. Наведено није у складу са чл. 7 и 8 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору (4.5 Интерна контрола – Откривена неправилност 9).

ПРИОРИТЕТ 3³

У поступку ревизије нису откривене неправилности трећег приоритета.

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

1. Препоручујемо Предузећу да уреди интерним актом, односно одговарајућом процедуром, упутством или правилником, поступање са расходованим основним средствима (3.1 Некретнине, постројења и опрема – Препорука број 2).
2. Препоручујемо Предузећу да врши евидентирање свих пословних промена у складу са Законом о рачуноводству (3.3 Некретнине, постројења и опрема - Препорука број 4).
3. Препоручујемо Предузећу да вредновање залиха врши у складу са МРС 2 - Залихе (3.8 Залихе - Препорука број б).
4. Препоручујемо Предузећу да приликом орочавања слободних новчаних средстава примењује Правилник о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства (3.9 Краткорочни финансијски пласмани – Препорука број 7).
5. Препоручујемо Надзорном одбору Предузећа да у складу са чланом 39 Статута донесе акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове

² ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана.

³ ПРИОРИТЕТ 3 – Неправилности које је могуће отклонити у року до три године.

- које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи (4.2 Интерна контрола – Препорука број 8).
6. Препоручујемо Предузећу да донесе Стратешки план интерне ревизије до краја текуће године за следећи трогодишњи период и годишњи план интерне ревизије до краја текуће године за наредну годину као и да успостави организациону независност интерне ревизије у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору (4.6 Интерна ревизија – Препорука број 10).
 7. Препоручујемо Надзорном одбору у Јавном предузећу Заводу за уџбенике, Београд да код оснивача покрене иницијативу за именовање директора Предузећа у складу са Законом о јавним предузећима (1. Финансијско управљање и контрола - Препорука број 1).

ПРИОРИТЕТ 2

8. Препоручујемо Предузећу да приликом састављања финансијских извештаја преиспита корисни век употребе некретнина, постројења и опреме и изврши промену рачуноводствене процене на начин да прилагоди стопе амортизације новим околностима (3.2 Некретнине, постројења и опрема – Препорука број 3).
9. Препоручујемо Предузећу да изврши пренос некретнине која се издаје у закуп са рачуна грађевинских објеката на рачун инвестиционих некретнина и да накнадно вредновање инвестиционих некретнина врши у складу са усвојеним рачуноводственим политикама, као и да изврши корекције у пословним књигама због погрешне примене рачуноводствене политике вредновања у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (3.4 Некретнине, постројења и опрема – Препорука број 5).
10. Препоручујемо Предузећу да процедурама на свеобухватан начин уреди пословне процесе у Предузећу и изврши процену и анализу ризика у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору (4.5 Интерна контрола – Препорука број 9).

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Јавно предузеће „Завод за уџбенике“, Београд је на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањења ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању, за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Јавно предузеће „Завод за уџбенике“, Београд је обавезно да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана, Предузеће је обавезно да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;

2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, Предузеће је обавезно да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице;

3. За неправилности трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Предузеће је обавезно да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст. 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева број 41
11000 Београд, Србија
18. новембар 2022. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 9 Закона о Државној ревизорској институцији⁴, Програма ревизије Државне ревизорске институције за 2022. годину⁵ и Закључка о спровођењу ревизије Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд⁶.

1. Предмет ревизије

Спроводи се ревизија правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд која се односи на предузимања мера за отклањање неправилности утврђених у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2021. године.

3. Информације о субјекту ревизије

Јавно предузеће „Завод за уџбенике“, Београд уписано је у Регистар привредних субјеката у Агенцији за привредне регистре Републике Србије Решењем БД 186058/2006. године од 13. новембра 2006. године, матични број 20216255, ПИБ 104715502. Јавно предузеће „Завод за уџбенике“, Београд је преузело права, обавезе, средства, запослене, документацију и предмете Јавног предузећа “Завод за уџбенике и наставна средства”. Оно послује под пословним именом: Јавно предузеће „Завод за уџбенике“, Београд.

Седиште Предузећа је у Београду, ул. Обилићев венац број 5. Основано је на неограничено време.

Оснивач Предузећа је Република Србија са 100% удела. Предузеће има новчани уписан и уплаћен капитал у износу од 2.155.314.500 динара. У Регистар привредних субјеката је уписана Одлука управног одбора привредног субјекта о усвајању вредности основног капитала ради спровођења поступка приватизације од 20. априла 2007. године по основу које је основни капитал привредног субјекта подељен на 4.310.629 акција. Номинална вредност сваке акције износи 500,00 динара, тако да укупни акцијски капитал износи 2.155.314.500 динара у складу са билансом стања на дан 31. децембра 2006. године.

Шифра и назив делатности Предузећа је 5811 - Издавање књига. Претежна делатност Завода је припремање и издавање уџбеника и других наставних средстава и публикација. Делатност Завода за уџбенике је припремање и издавање уџбеника и других наставних средстава и публикација за основну и средњу школу у Републици Србији, као и публикација којима се обезбеђује неопходне информације од значаја за остваривање наставних планова и програма и других питања из подручја образовања и васпитања. Предузеће може обављати и друге делатности у складу са законом и статутом, под условом да се тиме не омета обављање

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон

⁵ Број: 06-1950/2021-02/1 од 24. децембра 2021. године.

⁶ Број: 400-811/2022-06/1 од 1. априла 2022. године.

основне делатности. Такође, Предузеће може обављати послове спољнотрговинског промета из оквира регистроване делатности.

Основни организациони делови Предузећа су: Биро директора, Издавачки сектор, Сектор за правне послове и људске ресурсе, Сектор финансија, Сектор за маркетинг и продају, Сектор за развој, Одељење у Новом Саду.

Предузеће у пословима унутрашњег и спољнотрговинског промета заступа и представља директор, без ограничења. Органи Предузећа су: Надзорни одбор и Директор. Предузеће има једног в.д. директора и четири члана надзорног одбора и председника надзорног одбора.

Предузеће је према правилима прописаним Законом о рачуноводству, разврстано у средње правно лице.

Признавање и вредновање средстава и извора средстава, прихода, расхода и резултата врши се у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији као и на основу усвојених рачуноводствених политика Предузећа.

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ISSAI 4000 – Стандард за ревизију правилности пословања и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима, са применљивим критеријумима.

Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Ради израде плана ревизије спровели смо процену ризика материјално значајне неусклађености са прописима по мерама исправљања за које су дате препоруке у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину⁷.

На основу процене ризика утврђено је постојање ризика у предузимању мера исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину, а за које смо у Послеревизионом извештају дали мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

Ради остваривања циљева ревизије, а на основу процене ризика, спровели смо адекватне ревизорске поступке да би у разумној мери добили уверавање да ли су мере исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину спроведене на задовољавајући начин.

⁷ Број 400-464/2015-06/7 од 2. новембра 2015. године.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима, посматране су све препоруке које су дате у претходно спроведеној ревизији и које су описане у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину, а за које смо у Послеревизионом извештају дали мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

Предузеће је у законском року доставило Одазивни извештај⁸ у ком је навело које је мере исправљања предузело ради отклањања утврђених неправилности, а на основу ког је Државна ревизорска институција издала Послеревизиони извештај о мерама исправљања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд⁹.

У Послеревизионом извештају о мерама исправљања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд је утврђено да је за 13 неправилности Предузеће предузело мере исправљања које су оцењене као задовољавајуће, а за десет неправилности мере исправљања су оцењене као делимично задовољавајуће.

5. Критеријуми

У ревизији правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд извршена је процена усклађености предмета ревизије са следећим прописима који су идентификовани као извор критеријума:

- 1) Закон о Државној ревизорској институцији¹⁰;
- 2) Закон о јавним предузећима¹¹;
- 3) Закон о буџетском систему¹²;
- 4) Закон о раду¹³;
- 5) Закон о јавним набавкама¹⁴;
- 6) Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору¹⁵;
- 7) Интерна акта субјекта ревизије.

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа, општих и интерних аката који уређују области у којима су утврђене неправилности у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину,

- испитивање активности, одлука Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд у вези са предузимањем мера за отклањање утврђених неправилности у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину,

- интервјуисање одговорних особа Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд.

⁸ 07 Број 1576 од 11. марта 2016. године.

⁹ Број 400-464/2015-06/14 од 5. јуна 2016. године.

¹⁰ „Службени гласник РС“ бр. 101/2005, 54/2007, 36/2010 и 44/2018 – др. закон

¹¹ „Службени гласник РС“ бр. 15/16 и 88/19

¹² „Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/2011, 93/12, 62/13, 63/13-испр., 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20 и 118/21

¹³ „Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење.

¹⁴ „Службени гласник РС“ број 91/19

¹⁵ „Службени гласник РС“ број 93/12

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Предузећа како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора“, ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања“ и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања“.

V Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Интерна финансијска контрола представља скуп политика и процедура које руководство успоставља у циљу економичног, ефикасног и ефективног испуњавања циљева субјекта ревизије, поштовања спољашњих правила и политика управљања, заштите имовине и података, спречавања и препознавања превара и грешака, очувања квалитета рачуноводствених евиденција и правовременог пружања поузданих финансијских и управљачких информација. Интерна контрола у јавном сектору код корисника јавних средстава обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу;
- 2) интерну ревизију;
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

1. Финансијско управљање и контрола

Сагласно Правилнику о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководиоца корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин кроз:

- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- добро финансијско управљање и заштиту средстава и података (информација).

Финансијско управљање и контрола обухвата пет међусобно повезаних елемената: 1) контролно окружење; 2) управљање ризицима; 3) контролне активности; 4) информисање и комуникација; 5) праћење и процена система.

Решењем Владе 24 Број 119-8661/2019 од 29. августа 2019. године именован је вршилац дужности директора Предузећа.

Откривена неправилност 1: Вршилац дужности директора Предузећа, који је именован Решењем о именовању вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд 24 Број: 119-8661/2019 од 29. августа 2019. године, обавља дужности у трајању дужем од годину дана, што није у складу са чланом 52 став 2 Закона о јавним предузећима којим је прописано да период обављања функције вршиоца дужности директора не може бити дужи од једне године, што је прописано и чланом 68 Статута Предузећа 01 број 2025 од 24. марта 2017. године.

Препорука број 1: Препоручујемо Надзорном одбору у Јавном предузећу „Заводу за уџбенике“, Београд да код оснивача покрене иницијативу за именовање директора Предузећа у складу са Законом о јавним предузећима.

Решењем Владе 24 Број 119-8658/2019 од 29. августа 2019. године именовани су председник и чланови Надзорног одбора Предузећа.

Решењем број БД 87695/2019 од 12. септембра 2019. године усвојена је регистрациона пријава и у Регистру привредних субјеката регистрована је промена података код Предузећа и то: промена законског заступника, в.д. директора и промена председника и чланова Надзорног одбора.

У циљу успостављања квалитетног контролног окружења које подразумева лични и професионални интегритет и етичке вредности руководства и запослених, начин управљања, организациону структуру, успостављање поделе одговорности и овлашћења, политике и праксу у људским ресурсима као и компетентност запослених, Предузеће је донело следеће акте:

1) Статут 01 број 2025 од 24. марта 2017. године, којим уређује претежна и остала делатност Предузећа, права, обавезе и одговорности оснивача према Предузећу и Предузећа према оснивачу, пословно име и седиште, изглед и садржина печата и штамбиља, организација обављања делатности и оснивање других правних субјеката, имовина, располагање ствари у јавној својини које су пренете у својину Предузећа, основни капитал и средства за пословање, начин расподеле добити и покривање губитака, делокруг органа, именовање, положај и престанак дужности чланова Надзорног одбора Предузећа и директора, извршни директор, заступање, унутрашњи надзор, обавеза чувања појединих аката и документа, дужност чувања пословне тајне, јавност рада, правни акти, надлежност за њихово доношење и начин њиховог ступања на снагу, остваривање права, обавеза и одговорности запослених, заштита животне средина и друга питања значајна за рад и пословање Предузећа;

Статут 02 број 286 од 15. јануара 2021. године - Пречишћен текст, који садржи одредбе Статута број 2025 од 24. марта 2017. године и Одлуке о изменама Статута број 5329 од 29. септембра 2020. године и њихове измене и допуне;

2) Пословник о раду Надзорног одбора 01 број 6367 од 27. септембра 2017. године, којим се уређује начин рада и одлучивање Надзорног одбора;

Одлука о измени Пословника о раду Надзорног одбора 01 број 1943 од 31. марта 2021. године којим се уводе измене Пословник о раду Надзорног одбора број 6367 од 27. септембра 2017. године, а који је донет као последица доношења пречишћеног текста Статута број 286 од 15. јануара 2021. године;

3) Колективни уговор 02 број 4690 од 16. јула 2015. године којим се утврђују права, обавезе и одговорности из радног односа запослених;

Споразум о продужењу рока важења Колективног уговора 02 број 3481 од 2. јула 2020. године, који је закључен 16. јула 2015. године и објављен истог дана на огласној табли Предузећа;

Споразум о продужењу рока важења Колективног уговора 02 број 3984 од 20. јула 2021. године, који је објављен истог дана на огласној табли Предузећа;

4) Правилник о безбедности и здрављу на раду 01 број 8031/4 од 30. октобра 2007. године;

5) Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања 02 број 8465 од 30. новембра 2015. године којим се уређује унутрашње узбуњивање, начин одређивања овлашћеног лица за пријем информација, вођење поступака у вези са унутрашњим узбуњивањем, права узбуњивача као и друга питања од значаја за унутрашње узбуњивање;

б) Кодекс понашања запослених, 02 број 7320 од 7. новембра 2017. године, којим се утврђује темељна начела морално прихватљивог понашања запослених у Предузећу, њихова примена у току рада и унутар радног окружења, као и њихова заштита и надзор над применом;

7) Правила понашања запослених, 02 број 8270 од 19. новембра 2018. године;

8) Правилник о радној обавези и дисциплини запослених 02 број 5431 од 24. јул 2019. године уређују се питања у вези са радном обавезом и радном дисциплином запослених у току рада, утврђују повреде радне обавезе за непоштовање радне дисциплине, поступак утврђивања одговорности запослених за повреде радне обавезе и непоштовање радне дисциплине и мере за њихове кршење. Такође, овим правилником уређује се мерила за утврђивање неостваривања резултата рада или недостатака посебних знања и способности за послове које обавља запослени, мере за побољшање учинка и резултата рада и начин престанка радног односа запосленог на основу неостваривања резултата рада и начин престанка радног односа запосленог на основу неостваривања резултата рада или непоседовања потребних знања и способности за обављање послова код Послодавца;

9) Правилник о образовању, стручном оспособљавању и усавршавању запослених 02 број 7326 од 10. октобра 2018. године;

10) Правилник о организацији и систематизацији послова 02 број 8081 23. октобра 2019. године, који је укупно имао 22 измене, од којих је у 2021. године било шест измена и то: измена 02 број 1747 од 19. марта 2021. године, измена 02 број 3542 од 29. јун 2021. године, измена 02 број 4097 од 28. јула 2021. године, измена 02 број 4517 од 24. августа 2021. године, измена 02 број 5531 од 12. октобра 2021. године, измена 02 број 5870 од 2. новембра 2021. године.

11) Програм пословања Предузећа за 2021. годину 01 број 6458 од 27. новембра 2020. године. Предузеће је у Програму пословања утврдио мисију, визију и стратешке циљеве Предузећа.

Мисија Предузећа је допринос подизању квалитета образовања и развоју науке и културе у Републици Србији, израдом уџбеника и модерних наставних средстава врхунског квалитета, објављивањем и промоцијом посебних и значајних дела из ове области. Визија Предузећа је лидерска позиција у издавању уџбеника, модерних наставних средстава, посебних и значајних дела уз сарадњу са еминентним референтним институцијама, организацијама и појединцима на подизању квалитета образовања, науке и културе у Републици Србији.

Стратешки циљеви Предузећа односе се на три области:

1) развој предузећа и усмеравање на тржишту, а посебно на управљање кадровима, уређивање процедура, развој уџбеника високог квалитета, унапређивање маркетинга и оптимизацију трошкова производње;

2) бољу позицију на тржишту уџбеника и књига, а посебно на повећање продаје уџбеника и нових издања, смањивање залиха, проширење и побољшање продајне мреже, унапређивање начина продаје, стратешко партнерство и стављање учитеља и наставника у фокус активности;

3) производња нове генерације уџбеника и наставних средстава, а посебно развој електронског издаваштва, развој иновативних наставних средстава, стварање модерног информационог система.

Специфични циљеви Предузећа односе се на план одлива и стручног усавршавања кадрова, довршавање мапе пословних процеса унутар успостављања система Финансијског

управљања и контроле, упоредна анализа уџбеника Предузећа и конкурентних издавача, план унапређења садржаја и изгледа уџбеника и др;

12) Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Предузећа за период 2017 – 2026. године 01 број 1778 од 13. марта 2017. године на који је Влада дала сагласност решењем 05 број 023-4686/2017 од 29. маја 2017. године.

Правилником организацији и систематизацији послова у Предузећу 02 број 8081 од 23. октобра 2019. године са изменама, систематизовано је радно место – Стручни сарадник за послове процедура, које је и попуњено. Опис посла наведеног радног места поред осталог обухвата: обављање послова на попису, праћењу и унапређењу процедура пословних процеса, у сарадњи са извршним директорима и шефовима мањих организационих делова сектора у Предузећу; учествовање у пословима везаним за увођење система финансијског управљања и контроле и менаџменту ризика; израда месечних извештаја о имплементацији система финансијског управљања и контроле и менаџмента ризика и др.

Одлуком број 02 број 682 од 2. фебруара 2016. године образована је радна група за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима у Предузећу која се састоји од руководиоца радном групом и 11 чланова. Задаци радне групе поред осталих су: попис и опис пословних процеса, израда мапа пословних процеса, идентификовање пословних процеса који нису прописани у писменом облику, идентификовање и процена ризика и одређивање начина управљања ризиком, сачињавање предлога стратегије управљања ризицима и др.

Вршилац дужности директора донео је Одлуку о петој измени и допуни Одлуке о образовању радне групе за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима у Предузећу 02 број 3502 од 3. јула 2020. године. За руководиоца радне групе именован је извршни директор Сектора за развој. Чланове радне групе чине: извршни директор Сектора финансија, извршни директор Издавачког сектора, секретар Предузећа и извршни директор Сектора за правне послове и људске ресурсе, шеф јавних набавки и извршни директор Одељења у Новом Саду.

У Предузећу су израђене листе пословних процеса са активностима унутар пословних процеса као и мапе пословних процеса у оквиру Сектора финансија, организационог дела План и анализа и организационог дела Финансијско-економски послови. Наведена документа обухватају: назив пословног процеса, носилац пословног процеса (функција одговорног лица), циљ пословног процеса, основни ризици, опис пословног процеса, везе са другим пословним процесима и ресурси за његово остваривање. Наведене радње и поступања која се односе на пословне процесе и активности унутар пословних процеса нису до краја 2021. године утврђене на нивоу целе организације

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама 01 број 1157 од 24. фебруара 2016. године се поред осталог детаљније уређује организација рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена; утврђују интерни рачуноводствени контролни поступци; утврђују упутства и смернице за усвајање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја; утврђује начин одређивања лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене, као и за састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени; уређује кретање рачуноводствених исправа и рокова за њихово достављање на даљу обраду; прецизирају рачуноводствене политике за признавање и

процењивање имовине, обавеза, прихода и расхода и др.

Предузеће је поред осталих интерних аката и процедура донело:

- Правилник о условима и начину формирања продајних цена производа 02 број 2528 од 4. априла 2019. године;
- Правилник о коришћењу службених возила 02 број 4606 од 25. августа 2020. године;
- Правилник и ценовник о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства 02 број 4096/1 од 19. јуна 2015. године са изменама и допунама 08 број 1779 од 19. марта 2020. године;
- Правилник о канцеларијском и архивском пословању 02 број 6742 од 16. децембра 2021. године;
- Правилник о коришћењу службених мобилних телефона 02 број 1259 од 29. фебруара 2016. године са изменама и допунама 02 број 8177 од 15. децембра 2016. године;
- Правилник о организацији и спровођењу пописа имовине и обавеза и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем 02 број 9444 од 16. децембра 2019. године;
- Правилник о поступку израде правних аката 02 број 2493 од 12. априла 2018. године са изменама и допунама 02 број 7325 од 10. октобра 2018. године;
- Правилник о коришћењу средстава репрезентације 02 број 527 од 25. јануара 2016. године;
- Правилник о накнади трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада 02 број 5648 од 28. августа 2015. године 02 број 755 од 5. фебруара 2020. године;
- Правилник о трошковима рекламе и пропаганде 02 број 683 од 2. фебруара 2016. године;
- Правилник о накнади трошкова службеног путовања у земљи и иностранству 02 број 5574 од 25. августа 2017. године;
- Правилник о ближе уређивању поступака јавних набавки, набавки на које се закон не примењује и набавки друштвених и других посебних услуга 02 број 1058 од 19. фебруара 2021. године;
- Правилник о вођењу евиденције о запосленима 02 број 7642 од 22. октобра 2018. године;
- Правилник о заштити пословне тајне 02 број 5762 од 26. октобра 2021. године;
- Правилник о заштити података о личности 02 број 1418 од 8. марта 2021. године.

Предузеће је у Програму пословања за 2021. годину у делу који се односи на управљање ризицима утврдио следеће ризике: Пословни ризици, кадровски ризици, технички ризици, ризик ликвидности и ризик новчаног тока, правни и уговорни ризици, ризик окружења и непословни ризици.

У 2021. години Предузеће није донело Стратегију управљања ризицима и није извршило процену ризика на основу процене вероватноће настанка ризика и његовог утицаја како би се ризици разврстали по приоритетима и утврдиле адекватне мере контроле са дефинисаним роковима и одговорним лицима, а у циљу ефикасног управљања ризицима.

Председник Надзорног одбора Предузећа усвојио је Стратегију управљања ризицима 01 број 2006 од 26. априла 2022. године, којом се уређује поступак управљања идентификованим, класификованим и ранжираним ризицима на нивоу Предузећа, кроз дефинисање мера за избегавање или ублажавање ефеката ризика, утврђивање рокова и одговорних особа у поступку. Стратегија дефинише циљеве и користи од управљања ризицима, одговорности за

управљање ризицима и даје преглед оквира који ће се успоставити како би се успешно управљало ризицима. Управљање ризицима обухвата поступак идентификовања, процену укупног скорa ризика, као и дефинисање неопходних контрола у форми интерних аката чијом се применом утиче на потенцијалне догађаје и ситуације које могу имати негативан ефекат на остварење дефинисаних циљева Предузећа, са задатком да се остваре дефинисани циљеви, односно да су ризици који угрожавају постизање циљева ограничени на прихватљив ниво.

Вршилац дужности директора донео је План имплементације/акциони план за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле 09 број 4959 од 7. октобра 2022. године.

Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину достављен је Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију 31. марта 2022. године. Вршилац дужности директора потписао је Изјаву о интерним контролама број 02 број 1584/1 од 31. марта 2022. године.

1.2 Интерна ревизија

Корисници јавних средстава, у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему, успостављају интерну ревизију која на основу објективног прегледа доказа обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућују остварење циљева организације. Поред тога, интерна ревизија пружа саветодавне услуге у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања датом организацијом, управљања ризицима и контроле.

Успостављање и функционисање интерне ревизије ближе је уређено Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Правилником о организацији и систематизацији послова 02 број 8081 од 23. октобра 2019. године са изменама и допунама, у оквиру организационог дела интерна ревизија систематизовано је радно место шефа интерне ревизије и интерни ревизор. Закључно са 13. априлом 2021. године оба систематизована радна места су била попуњена након чега је радно место интерни ревизор остало упражњено имајући у виду да је интерни ревизор распоређен на радно место стручни сарадник за послове процедура у организационом делу Квалитет, у оквиру Сектора за развој, а на основу потписаног Анекса број 2 Пречишћеног текста Уговора о раду 08 број 7422/1 од 19. октобра 2015. године који је заведен под бројем 08 број 2229/1 од 13. априла 2021. године. На предлог шефа интерне ревизије, в. д. директора Предузећа је одобрио Повељу интерне ревизије 02 број 1564 од 11. марта 2021. године. Шеф интерне ревизије и интерни ревизор потписали су етички кодекс 02 број 1563 од 11. марта 2021. године са којим се сагласио в.д. директора. Одлуком 01 број 6498 од 6. септембра 2019. године именована је Комисија за ревизију која се састоји од три члана од којих је један председник.

У поступку ревизије на увид нам је достављена радна верзија Стратешког плана интерне ревизије за период 2021 – 2023. године, који до краја 2021. године није у потпуности припремљен од стране шефа интерне ревизије и достављен на одобрење в.д. директора. Имајући у виду наведено, Годишњи план интерне ревизије за 2021. годину који се припрема на основу Стратешког плана, није донет. У току 2021. године није обављена ниједна интерна ревизија.

Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2021. годину 02 број 1576 достављен је Министарству финансија, Централној јединици за хармонизацију 31. марта 2022. године у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Неправилност и препорука су дати у Прилогу 4 – поднаслов Интерна ревизија).

Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије

У поступку ревизије Предузеће није предузимало мере исправљања откривених неправилности.

Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на финансијске извештаје

3.1 Некретнине, постројења и опрема

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

Расход опреме по попису у износу од 13.013 хиљада динара набавне вредности односи се на опрему - столове, столице, ормаре, компјутере, витрине, телефонске апарате који више нису у функцији, не користе се, односно у целини су амортизовани. Поступање са расходованим основним средствима врши се на начин, да се рачунари и рачунарска опрема (монитори, рачунари, тонери, писаће машине, телефони, штампачи и слично) рециклирају у складу са Законом о управљању отпадом, док се столови, столице, ормари и друга расходована опрема одлажу у магацин, али не постоји правилник, нити уређена процедура или упутство о поступању са расходованим основним средствима.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Предузеће је започело активности у циљу реализације наведене препоруке, односно урађен је Предлог правилника о поступању са расходованим основним средствима који треба да усвоји Надзорни одбор у наредном периоду.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Предузеће није документовало да је донело правилник, процедуру или упутство којим се уређује поступање са расходованим средствима.

Предузеће је у 2021. години извршило расходовање опреме чији је трошак набавке 1.786 хиљада динара. Расход је евидентиран у пословним књигама по попису са стањем на дан 31. децембар 2020. године и ванредном попису оштећеног канцеларијског инвентара и покварених клима уређаја ускладиштених у гаражама и просторијама магацина у Београду и Новом Саду, на адресама Милорада Јовановића 11, Жарково - Београд и Приморска 88, Нови Сад, извршеног по Одлуци 02 Број: 4154 од 4. августа 2021. године.

Одлуком 02 Бр. 4734 од 6. септембра 2021. године о усвајању извештаја о извршеном ванредном попису одобрено је да се пописани оштећени канцеларијски инвентар (чија је књиговодствена вредност једнака нули) ускладиштен у магацинима Предузећа расходује и да се организује његово физичко уништење.

В.д. директора Предузећа је донео Одлуку 02 Бр. 5002 од 15. септембра 2021. године о физичком уништењу расходованог канцеларијског материјала ускладиштеног у магацину и образована је комисија за организацију и праћење и извршење послова. Извршен је транспорт оштећеног канцеларијског материјала на депоније, о чему је комисија сачинила извештај и предложила да пописана средства која представљају електронски отпад одложе уз расходовану електронску опрему како би се организовало његово рециклирање у складу са важећим законским одредбама.

Откривена неправилност 2: Предузеће **није отклонило** откривену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер није донело правилник, нити уређену процедуру или упутство о поступању са расходованим основним средствима.

Препорука број 2: Препоручујемо Предузећу да уреди интерним актом, односно одговарајућом процедуром, упутством или правилником, поступање са расходованим основним средствима.

3.2 Некретнине, постројења и опрема

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

Предузеће нема уређено својим рачуноводственим политикама преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим у 2014. години и ранијим годинама није вршило рачуноводствене процене, нити промене истих у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима што је супротно члану 20, а у вези члана 2 став 1 тачка 4 Закона о рачуноводству. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији значајног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2014. годину.

Због наведеног предузеће треба да преиспита начин вредновања некретнина, постројења и опреме уређен својим рачуноводственим политикама.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Предузећа у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Предузеће је Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама 01 бр. 1157 од 24. фебруара 2016. године уредило накнадно мерење некретнина, постројења и опреме. Накнадно мерење се врши по трошковном моделу из МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, односно по набавној вредности или цени коштања, умањеној за исправке вредности по основу кумулиране амортизације и обезвређења. При утврђивању корисног века трајања средстава уважавају се различити фактори: очекивана искоришћеност средстава, физичко хабање и техничка и комерцијална застарелост. Резидуална вредност је процењени износ који би ентитет примио данас ако би отуђио средство, након одбијања процењених трошкова отуђења уз претпоставку да је средство на крају корисног века трајања и у стању које се очекује на крају корисног века трајања. Рачуноводственим политикама је утврђено да се резидуална вредност и корисни век трајања средстава проверавају на крају сваке финансијске године од стране компетентних процењивача. Ако су нове процене различите од претходних, промена се третира применом рачуноводствене процене и књиговодствено се обухвата на основу МРС 8.

На дан 1. јануар 2021. године Предузеће је извршило корекцију стања за износ амортизације по основу преиспитивања корисног века употребе опреме на дан 31. децембар 2020. године, односно укупне трошкове амортизације је распоредило током целог периода коришћења, али није извршило преиспитивање корисног века употребе некретнина (грађевинских објеката). Набавна вредност потпуно амортизованих некретнина, постројења и опреме, на дан 31. децембар 2021. године, износи 10.335 хиљада динара, што чини 0,91% од укупне набавне вредности некретнина, постројења и опреме која износи 1.124.797.788 динара. Поступајући на описани начин, Предузеће је нереално исказало вредност некретнина, постројења и опреме чија је вредност у финансијским извештајима исказана у укупном износу од 550.376 хиљада динара.

Откривена неправилност 3: Предузеће је **делимично отклонило** откривену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер приликом састављања финансијских извештаја за 2021. годину није преиспитивало преостали корисни век употребе некретнина, није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима, што није у складу са параграфом 51 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Препорука број 3: Препоручујемо Предузећу да приликом састављања финансијских извештаја преиспита корисни век употребе некретнина, постројења и опреме и изврши промену рачуноводствене процене на начин да прилагоди стопе амортизације новим околностима.

3.3 Некретнине, постројења и опрема

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

Инвестициона некретнина, односно стан евидентиран је у пословним књигама Предузећа, приходе од закупа остварује ЈП „Градско стамбено“, Београд на основу закљученог уговора о закупу, а ЈП „Завод за уџбенике“, Београд, иако већински власник стана не остварује приходе од закупа, нити има регулисане односе са ЈП „Градско стамбено, Београд по питању наплате закупнине, инвестиционог и текућег одржавања стана.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Предузећа у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Предузеће је закључило Уговор 02 бр. 5647 од 5. октобра 2020. године са закупцем на неодређено време и утврдило месечну рату – закупнину у износу од 4.624 динара. Истим уговором се купац обавезао да измири раније неизмирене заостале обавезе у четири једнаке рате у укупном износу од 35.208 динара.

Закупац од 2. децембра 2020. године није вршио уплате Предузећу на име уговорених обавеза, због чега је Предузеће истом послало Опомену 08 бр. 901 од 10. фебруара 2021. године.

Предузеће на дан 31. децембар 2021. године у својим пословним књигама нема исказана ненаплаћена потраживања због неадекватног евидентирања пословних промена.

Откривена неправилност 4: Предузеће је **делимично отклонило** откривену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер није у финансијским извештајима за 2021. годину исказало ненаплаћена потраживања по основу Уговора 02 бр. 5647 од 5. октобра 2020. године.

Препорука број 4: Препоручујемо Предузећу да врши евидентирање свих пословних промена у складу са Законом о рачуноводству.

3.4 Некретнине, постројења и опрема

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

Предузеће је од момента почетног признавања инвестиционе некретнине вршило обрачун амортизације по стопи од 2,5% годишње пропорционално, није вршило утврђивање фер вредности за потребе одмеравања или обелодањивања, што је није у складу са одредбама члана 21 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и одредбама МРС 40 - Инвестиционе некретнине. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2014. годину.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Предузећа у 2021. години у вези са применом мера исправљања

У 2021. години Предузеће је извршило процену инвестиционе некретнине - стана у насељу Беле воде у Београду који се налази у власништву Предузећа и који се издаје у закуп. Комисија формирана за процену фер вредности инвестиционе некретнине са стањем на дан 31. децембар 2021. године утврдила је тржишну вредност м² стана. Ефекти промене фер вредности инвестиционе некретнине (повећање фер вредности) укључени су у резултат за период од 1. јануара до 31. децембра 2021. године, преко прихода од усклађивања вредности имовине.

Предузеће је закључивало уговоре о закупу магацинских простора који су у пословним књигама евидентирани као грађевински објекти и за које је од момента почетног признавања некретнине вршило обрачун амортизације по стопи од 1,5% годишње пропорционално. Једна од некретнина се издаје у закуп на неодређено време почев од 15. септембра 2016. године. Након почетног признавања некретнина Предузеће је вршило обрачун амортизације по стопи од 1,5% годишње пропорционално.

Републичка дирекција за имовину Републике Србије дала је начелну сагласност на одлуке надзорног одбора за давање у закуп део магацинског простора на одређено време од

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2021. годину који се односи на мере исправљања по Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину

ПЕТ ГОДИНА.

Табела број 1: Преглед уговора о закупу некретнина

Редни број	Број и датум уговора	Закупац	Некретнина	Површина некретнине м ²	Период закупа	Износ закупнине без ПДВ-а
1.	02 Бр 4069 од 26. јула 2021. године	ЈП „Службени гласник“, Београд	Пословно - магацински простор у улици Милорада Јовановића број 11	400	1. децембар 2020. године - 11. април 2021. године	200.000,00 динара за период трајања закупа
2.	02 Бр 2219 од 26. јула 2021. године	ЈП „Службени гласник“, Београд	Пословно - магацински простор у улици Милорада Јовановића број 11	400	12. април - 11. октобар 2021. године	144.000,00 динара месечно
3.	Бр. 5376 од 7. октобра 2021 - Анекс уговора о закупу пословног простора 02 Бр. 2219 од 7. октобра 2021. године	ЈП „Службени гласник“, Београд	Пословно - магацински простор у улици Милорада Јовановића број 11	400	12. октобар 2021. - 12. јануар 2022. године	144.000,00 динара месечно
4.	02 Бр. 4503 од 23. августа 2021. године	ПД Просветни преглед, Београд	Пословно - магацински простор у улици Милорада Јовановића број 11 у сутерену управне зграде	240	1. јануара - 11. априла 2021. године	200.000,00 динара за период трајања закупа
5.	02 Бр 2226 од 12. априла 2021. године	ПД Просветни преглед, Београд	Пословно - магацински простор у улици Милорада Јовановића број 11 у сутерену управне зграде	240	12. април 2021. - 11. април 2022. године	100.000,00 динара месечно
6.	02 Бр 5808 од 13. септембра 2016. године	Гречка д.о.о., Београд	Део магацинског простора „Мала Моштаница“ и то два објекта: метална хала површине 500м ² и портирница са правом коришћења земљишта под објектом и земљишта за редовну употребу објекта на катастарској парцели број 1119/2 КО Умка	500 + портирница	15. септембар 2016 - на неодређено време	1.000,00 ЕУР месечно у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања
7.	02 Бр 5358 од 1. октобра 2020. године	Есо - home градња д.о.о., Београд	Пословно-магацински простор у улици Милорада Јовановића број 11	28,47	1. октобар 2020 - 30. септембар 2022. године	100,00 ЕУР месечно у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања

Откривена неправилност 5: Предузеће је делимично отклонило неправилност откривену у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер није извршило пренос свих некретнина које се издају у закуп са рачуна грађевинских објеката на рачун инвестиционих некретнина и није вршило утврђивање фер вредности за потребе одмеравања или обелодањивања, што није у складу са одредбама члана 32 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и одредбама МРС 40 - Инвестиционе некретнине.

Препорука број 5: Препоручујемо Предузећу да изврши пренос некретнине која се издаје у закуп са рачуна грађевинских објеката на рачун инвестиционих некретнина и да накнадно вредновање инвестиционих некретнина врши у складу са усвојеним рачуноводственим политикама, као и да изврши корекције у пословним књигама због погрешне примене рачуноводствене политике вредновања у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.5 Дугорочни финансијски пласмани

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

У поступку ревизије утврђено је да се Предузеће за одобрена средства кредита у динарима и за одобрена средства кредита у девизама није обезбедило стављањем хипотеке на стан или други објекат изграђен средствима кредита до његове отплате у целости. Предузеће је са 31. децембром 2014. године имало доспеле а ненаплаћене рате по основу 20 стамбених кредита у износу 1.611 хиљада динара и то од најмање две до највише 65 доспелих, а неизмирених рата.

Дошло се до закључка да постојеће уговоре стамбених кредита није могуће мењати. Убудуће кад запослени одлазе из Предузећа наложиће им се да дају трајни налог банци за наплату месечних рата кредита. Завод има могућност наплате по закону да када запослени не измире своје месечне обавезе да покрене тужбу за наплату потраживања, што је у 2016. години резултовало наплатом преко 50% доспелог дуга.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Утврђено је да је Предузеће је у 2021. години предузимало тако што је достављало претходним и садашњим запосленима опомене пред утужење, са наследницима закључивало изјаве о преузимању дуга, упућивало молбе судовима за доставу оставинских решења.

Налаз: Предузеће је у 2021. години **у целости** отклонило откривену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер је за доспеле ненаплаћене стамбене кредите и зајмове дате претходним и садашњим запосленима предузимало активности тако што им је доставило опомене пред утужење, са наследницима закључивало изјаве о преузимању дуга и упућивало молбе судовима за доставу оставинских решења.

3.6 Залихе

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

Предузеће у калкулацију цене коштања не укључује све директне трошкове, док се индиректни трошкови не укључују уопште, што није у складу са МРС 2 – Залихе.

Поред наведеног, Предузеће у 2014. години није вршило поређење цене коштања залихе недовршене производње са нето продајним ценама, такође није образовало посебну комисију која ће извршити процену нето продајне вредности залиха недовршене производње и готових производа, чиме није поступило у складу са чланом 28 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Наведено, има за последицу нереално исказивање залиха недовршене производње, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе. На основу изнетог, није било могуће уверити се да су залихе готових производа вредноване у складу са захтевима МРС 2 - Залихе, као ни у реалност нераспоређеног добитка ранијих година који је коригован за износ обезвређења залиха готових производа.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Предузеће је израдило Правилник о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа који ће ићи на усвајање надзорном одбору на првој следећој седници. Према Правилнику предвиђена решења делимично испуњавају захтеве МРС 2 – Залихе.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Надзорни одбор Предузећа је донео Правилнике о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа за 2020. и 2021. годину. Цену коштања готових производа чине директни и индиректни трошкови који се исказују у оквиру финансијског књиговодства на рачунима трошкова од група 51-55. Директни трошкови су трошкови ауторских хонорара, трошкови услуга штампе и припреме за штампу, трошкови папира, рецензије, превођења и визуелног опремања. Индиректни трошкови производње су група трошкова која укључује све остале пословне расходе из група 51-55, а који нису укључени у директне трошкове.

Начин алокације индиректних трошкова на учинке се утврђује у складу са одредбама Правилника о начину формирања цене коштања залиха недовршене производње и готових производа, почетком пословне године на бази података из претходне пословне године.

Индиректни трошкови у формирању цене коштања књига и уџбеника чине бруто зараде уредника у сектору редакције у Заводу који учествују у обради ауторског рукописа.

У 2021. години Предузеће је трошкове производње расподелило на јединце учинка, односно утврдило цену коштања према Правилнику о формирању цене коштања недовршене производње и готових производа. Предузеће је доставило калкулације трошкова производа.

Налаз: Предузеће је у 2021. години у **целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер је приликом обрачуна цене коштања недовршене производње и готових производа применило Правилник о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа.

3.7 Залихе

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

У цену коштања залиха готових производа Предузеће укључује трошкове ауторских хонорара и трошкове услуга штампе и директног материјала, али не и све остале директне трошкове, као и припадајуће износе индиректних трошкова, што није у складу са чланом 28 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Наведеним Правилником се дефинише да цену коштања чине трошкови који су директно повезани са јединицама производа: трошкови ауторских хонорара, услуге штампе, папира, трошкови припреме, рецензије, превоза, илустрације. Такође, напред наведено није у складу са захтевима МРС 2 - Залихе према коме се залихе учинака вреднују по цени коштања коју чине трошкови директног материјала, трошкови директног рада и индиректни, односно општи трошкови распоређени према нормираном капацитету.

Овакав обрачун цене коштања има за последицу нереално исказивање залиха готових производа, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је делимично задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

У цену коштања готових производа Предузеће укључује директне трошкове: трошкове ауторских хонорара, трошкове услуга штампе и припреме за штампу, трошкове папира, рецензије, превоза и визуелног опремања. Индиректни трошкови производње су група трошкова која укључује све остале пословне расходе из група 51-55, а који нису укључени у директне трошкове. Индиректни трошкови у формирању цене коштања књига и уџбеника чине бруто зараде уредника у сектору редакције у Заводу који учествују у обради ауторског рукописа. Учешће индиректних трошкова у цени коштања књига и уџбеника за 2021. годину износи 24%.

Налаз: Предузеће је у 2021. години **у целисти** отклонило утврђену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер је у цену коштања укључило директне трошкове: трошкове ауторских хонорара, трошкове услуга штампе и припреме за штампу, рецензије, превоза и визуелног опремања, као и индиректне трошкове према кључу утврђеног Правилником о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа.

3.8 Залихе

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

У оквиру робе у магацину исказана је трговачка роба у износу од 1.707 хиљада динара која је неупотребљива и која се у току године одлаже у посебан магацин са наменом расходовања по годишњем попису. За наведени износ Предузеће није извршило обезвређења залиха робе, чиме је преценило трговачку робу, а потценило расходе по основу обезвређења залиха робе.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Предузећа у 2021. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Предузеће није презентovalo документацију о обезвређењу робе у магацину 1106 - оштећене робе у коме се на 31. децембар 2021. године води роба са грешком (грешка на корицама књиге, у наслову књиге, страница погрешно обележена, одштампане две исте стране књиге). Вредност робе у магацину је 4.313 хиљада динара.

Откривена неправилност 6: Предузеће **није отклонило** откривену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, односно није презентovalo веродостојне рачуноводствене исправе на основу којих бисмо се могли уверити да је извршено вредновање залиха оштећене робе у складу са МРС 2 – Залихе.

Препорука број 6: Препоручујемо Предузећу да вредновање залиха оштећене робе врши у складу са МРС 2 - Залихе.

3.9 Краткорочни финансијски пласмани

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

У поступку ревизије утврђено је да је Предузеће орочавало новчана средства, у 2014. години, иако није прописало правила о управљању слободним новчаним средствима нити дефинисало критеријуме и процедуре о избору пословних банака приликом орочавања вишкова новчаних средстава.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је делимично задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Директор Предузећа је у складу са чланом 57 Статута од 11. фебруара 2014. године донео Правилник о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана

средства број 02/3965 од 20. јуна 2016. године. Наведеним правилником је прописано да су мерила за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства Предузећа, пословни рејтинг пословних банака и понуђена каматна стопа. Пословни рејтинг пословних банака се цени на основу података који су садржани у извештајима о стању банкарског сектора у Републици Србији које Народна банка Србије сачињава на тромесечном нивоу и објављује на својој интернет страници. Даље је прописано да избор може да се изврши између првих пет најбоље ранжираних пословних банака по последњем објављеном извештају Народне банке Србије, при чему се узимају у обзир и квартални неревидирани финансијски извештаји пословних банака објављени на интернет страни Народне банке Србије. Најбоље ранжирана пословна банка јесте пословна банка која према последњем објављеном Извештају Народне Банке Србије има највећу укупно нето билансну активу. Наведени Правилник даље уређује поступак упућивања позива за достављање писане понуде Предузећа свакој од пет најбоље ранжираних пословних банака, закључивање уговора о орочавању, расподела ризика на начин да у једној пословној банци не може бити орочено више од 60% од укупно орочених слободних новчаних средстава Предузећа у свим банкама, и др.

У 2021. години Предузеће је орочавало слободна новчана средства код више пословних банака и то: Banca Intesa а.д., Београд, Комерцијална банка а.д., Београд, АИК банка а.д., Београд. Након истека периода орочења Предузеће је слободна новчана средства орочавало на основу добијене понуде пословне банке код које су претходно била орочена средства. У поступку ревизије није нам презентована документација на основу које бисмо се могли уверити да је Предузеће након истека периода орочења средстава, таква слободна новчана средства орочило код пословних банака узевши у обзир пословни рејтинг пословних банака као и да је избор извршен између првих пет најбоље ранжираних пословних банака тј. оне која има највећу укупну нето билансну активу. У поступку ревизије није нам презентована документација да је Предузеће упутило позив за достављање писане понуде која садржи услове орочења слободних новчаних средстава и планирано трајање орочења свакој од пет најбоље ранжираних пословних банака нити да је уговор о орочавању слободних новчаних средстава закључен са оном од пет најбоље ранжираних пословних банака која је понудила најповољнију каматну стопу на орочена средства како је прописано Правилником о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства.

У табели број 2 приказано је стање орочених средстава Предузећа код пословних банака на дан 31. децембар 2021. године:

Табела број 2: Преглед орочених средстава Предузећа код пословних банака на дан 31. децембар 2021. године

- у динарима -

Назив банке	Стање на дан 31. децембар 2021. године
Banca Intesa а.д., Београд – орочено у еврима	117.582.100
Комерцијална банка а.д., Београд – орочено у еврима	70.549.260
АИК банка а.д., Баоград – орочено у динарима	30.000.000
Комерцијална банка а.д., Београд – орочено у динарима	130.000.000
Banca Intesa а.д., Београд – орочено у динарима	50.000.000
Укупно	398.131.360

Откривена неправилност 7: Предузеће је у 2021. години **делимично отклонило** неправилности које су откривене у ревизији која је спроведена 2015. године. Предузеће је 2016. године донело Правилник о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства, али нам није презентована документација на основу које бисмо се уверили да је приликом орочавања слободних новчаних средстава Предузеће примењивало мерила за избор пословних банака која су прописана наведеним Правилником.

Препорука број 7: Препоручујемо Предузећу да приликом орочавања слободних новчаних средстава примењује Правилник о мерилима за избор пословних банака код којих се орочавају слободна новчана средства.

3.10 Капитал

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

Одлуком надзорног одбора Предузећа од 20. јуна 2014. године губитак исказан у пословању у 2013. години у износу од 233.027 хиљада динара, покривен је у целости из нераспоређене добити ранијих година. У складу са чланом 49 Закона о јавним предузећима, чланом 5, односно чланом 33 Статута Предузећа регулисано је да Оснивач даје сагласност на расподелу добити и начин покривања губитка. Одлуку о покрићу губитка по финансијским извештајима за 2013. годину донео је надзорни одбор, али је изостала сагласност оснивача, што није у складу са одредбама Закона о јавним предузећима и Статута Предузећа.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Предузимање мера исправљања неправилности – неприменљиво

На основу овог налаза дату препоруку у 2021. години Предузеће није могло применити из објективних разлога, јер је Предузеће и у 2020. и 2021. години остварило и исказало у финансијским извештајима губитак текуће године.

3.11 Одложене пореске обавезе

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

На основу расположивих рачуноводствених евиденција нисмо се могли уверити у ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да је извршен обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Предузеће је у 2021. години извршило обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 Порез на добит и са одредбама рачуноводствених политика.

Налаз: Предузеће је у 2021. години **у целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер је извршило обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 - Порез на добит и са одредбама рачуноводствених политика.

3.12 Краткорочне финансијске обавезе

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

На основу послате конфирмације, Министарство просвете је дана 14. јуна 2015. године потврдило потраживање од Предузећа, по основу средстава пренетих 31. децембра 2007. године. Поред тога, упутило је Предузећу Захтев за повраћај средстава, број 401-00-00338/1/2015-08 од 12. јуна 2015. године.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Предузимање мера исправљања неправилности – непримљиво

На основу овог налаза дату препоруку у 2021. години Предузеће није могло применити из објективних разлога, јер су пренета средства од стране Министарства просвете Предузећу искоришћена у ранијем периоду у складу са раније донетим закључком Владе.

3.13 Пословни расходи

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

У поступку ревизије утврђено је да Предузеће нема Правилник о реклами и пропаганди, односно није утврдило услове и критеријуме за трошење јавних средстава у сврхе рекламе и пропаганде као ни критеријуме на основу којих се дају бесплатни уџбеници, због чега је поступило супротно одредбама члана 20, а у вези са чланом 2 Закона о рачуноводству.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

На основу узорковане документације утврђено је да је Предузеће у 2021. години примењивало Правилник о трошковима рекламе и пропаганде 02 број 683 од 2. фебруара 2016. године.

Налаз: Предузеће је у 2021. години **у целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер је примењивало интерни акт који регулише трошкове рекламе и пропаганде.

3.14 Пословни расходи

Откривена неправилност у делу који се односи на финансијске извештаје за 2014. годину

Предузеће у 2014. години није имало Правилник о коришћењу средстава репрезентације.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Предузеће је у 2021. години примењивало Правилник о коришћењу средстава репрезентације 02 број 527 од 25. јануара 2016. године.

Налаз: Предузеће је у 2021. години **у целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер је примењивало интерни акт којим се регулише коришћење средстава репрезентације.

Прилог 4 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину у делу који се односи на правилност пословања

4.1 Интерна контрола

Откривена неправилност у делу који се односи на правилност пословања за 2014. годину

Делатност издавања уџбеника и других наставних средства није законски регулисана као делатност од општег интереса, тако да је усклађивање пословања Предузећа са Законом о јавним предузећима извршено са правног аспекта, док је са пословног аспекта, Предузеће доведено у неравноправан положај са приватним издавачима.

Иако је Законом о уџбеницима и другим наставним средствима регулисано да је Предузеће јавни издавач, због недефинисаног његовог положаја као јавног издавача, доведено је у неравноправан положај са приватним издавачима.

Због напред наведеног, произилази да Предузеће не испуњава потребне услове за правну форму јавног предузећа, онако како је сада регистровано његово пословање.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Предузимање мера исправљања у оквиру неправилности које се односе на усклађивање пословања и дефинисање положаја јавног издавача је неприменљиво из следећих разлога:

1) Чланом 2 став 1 Закона о јавним предузећима дефинисана је делатност од општег интереса које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима. Како је делатност издавања уџбеника делатност од општег интереса, Предузеће има одговарајућу правну форму.

2) Законом о уџбеницима је чланом 14 став 1, дефинисано да издавање уџбеника, приручника, додатног наставног средства, дидактичког средства и дидактичког игровног средства може да обавља јавно предузеће (у даљем тексту: јавни издавач), предузетник или друго правно лице које је регистровано за издавачку делатност, чиме је законодавац дао могућност обављања делатности издавања уџбеника и јавним предузећима и другим правним лицима.

4.2 Интерна контрола

Откривена неправилност у делу који се односи на правилност пословања за 2014. годину

Чланом 39 Статута Предузећа регулисано је да Надзорни одбор доноси акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи. У поступку ревизије утврђено је да Надзорни одбор није донео наведени акт.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Статутом Предузећа 02 број 286 од 15. јануара 2021. године у члану 39 став 1 тачка 23) прописано је да Надзорни одбор врши унутрашњи надзор над пословањем Предузећа док је у тачки 24) прописано да Надзорни одбор доноси акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи.

Председник Надзорног одбора донео је Одлуку о именовању Комисије за ревизију 01 број 6369 од 27. септембра 2017. године на основу члана 39 став 1 тачка 23) Статута 01 број 2025 од 24. марта 2017. године којим је прописано да Надзорни одбор именује и разрешава чланове Комисије за ревизију и поверава Комисији послове из њеног делокруга који нису предвиђени овим Статутом. Комисија се састоји од три члана од којих је један председник. Комисија за ревизију поред осталог обавља следеће задатке:

- припрема, предлаже и проверава спровођење рачуноводствених политика и политика управљања ризицима;

- испитује примену рачуноводствених стандарда приликом припреме финансијских извештаја и оцењује садржину тих извештаја;

- учествује у поступку избора ревизора Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд и предлаже Надзорном одбору кандидата за ревизора, и др.

Откривена неправилност 8: Предузеће у 2021. години **није отклонило** откривене неправилности у ревизији која је спроведена 2015. године, јер Надзорни одбор није донео акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи, што није у складу са чланом 39 Статута Предузећа.

Препорука број 8: Препоручујемо Надзорном одбору Предузећа да у складу са чланом 39 Статута донесе акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи.

4.3 Интерна контрола

Откривена неправилност у делу који се односи на правилност пословања за 2014. годину

Уочене су одређене слабости интерних контрола у вези рачуноводственог информационог система (РИС - а) кад је у питању главна књига за 2014. годину, која се налази у две базе. У новој бази су, поред књижења за 2014. годину, почетком 2015. године, вршена и књижења која се односе и на 2015. годину, као и на почетно стање 2014. године из старе базе. За исти период разликују се подаци из поновљених извештаја, јер нису прецизно утврђени модели и процедуре за формирање извештаја.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Предузеће је започело активности у циљу реализације наведене препоруке, односно планирало је набавку софтвера ради израде потпуног решења обједињавања базе података NAV-а коју ће реализовати у 2016. години.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Увидом у закључни лист за 2020. годину, салдо на дан 31. децембар 2020. године и закључни лист за 2021. годину, почетно стање, утврђено је да је Предузеће у исправном износу преузело почетно стање из претходне године. Такође, утврђено је да није било одступања између аналитичких евиденција и закључног листа за 2021. годину.

Налаз: Предузеће је у 2021. години **у целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину јер је у исправном износу преузело почетно стање из претходне године. Такође није било одступања између аналитичких евиденција и закључног листа.

4.4 Интерна контрола

Откривена неправилност у делу који се односи на правилност пословања за 2014. годину

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама нису уопште регулисана одређена питања, а нека нису регулисана у складу са одредбама МРС/МСФИ и то:

- преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема,

- у цену коштања појединачно за сва завршена издања укључује се вредност у висини 10% од директних трошкова за вануџбеничка издања и 15% за основна, средња и наставна средства, а што није у складу са одредбама МРС 2 - Залихе.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. године

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Предузећа у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Предузеће је Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама 01 број 1157 од 24. фебруара 2016. године уредило преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Чланом 36 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама 01 број 1157 од 24. фебруара 2016. године између осталог је уређено да су питања у вези са начином формирања цене коштања залиха недовршене производње и готових производа уређени посебним правилником.

Надзорни одбор је донео:

- Правилник о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа за 2020. годину 01 број: 630/1 од 30. јануара 2020. године и

- Правилник о формирању цене коштања залиха недовршене производње и готових производа за 2021. годину 01 број: 628 од 29. јануара 2021. године.

Према правилницима у цену коштања књига и уџбеника укључују се директни трошкови:

- ауторски хонорари лица која нису у радном односу у Заводу, а који су учествовали у изради књиге или уџбеника - конто 523;

- директни трошкови графичке припреме - конта 522, 523, 524, 525 или 530;

- основни и помоћни материјал који је неопходан за штампање књига и уџбеника - конто 511;

- услуге штампања књига и уџбеника - конто 530;

- остали трошкови потребни да би публикација била одштампана - конто 530.

Налаз: Предузеће је у 2021. години **у целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2014. годину, јер је интерним актима уредило преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и укључивање директних трошкова у цену коштања недовршене производње и готових производа у складу са захтевима МРС 2 - Залихе.

4.5 Интерна контрола

Откривена неправилност у делу који се односи на правилност пословања за 2014. годину

На основу извршене анализе донесених аката, њихове усклађености и примене, као и анализе других сегмената контролног окружења, утврђено је да у Предузећу нису успостављене процедуре које омогућују разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво, а нарочито:

- процедуре за ауторизацију и одобравање,

- поделу дужности и пренос овлашћења, како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролне активности,

- систем дуплог потписа у коме ни једна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без потписа руководиоца корисника јавних средстава и руководиоца финансијске службе или другог овлашћеног лица,

- правила за приступ средствима и информацијама,

- претходну проверу законитости коју спроводи овлашћено лице које одреди руководиоца корисника јавних средстава,

- процедуре потпуног, исправног, тачног и благовременог књижења свих трансакција,

- извештавање и преглед активности - процену ефикасности и ефикасности трансакција,

- надгледање процедура,

- процедуре управљања људским ресурсима,

- правила документовања свих трансакција и послова везаних за активност корисника јавних средстава.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. године

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Предузеће је започело активности у циљу реализације наведене препоруке, односно образовало је радну групу за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима за период 2016-2017. године. Радна група ће у наредном периоду реализовати задатак увођења и развоја система финансијског управљања и контроле.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Правилником организацији и систематизацији послова у Предузећу 02 број 8081 од 23. октобра 2019. године са изменама, систематизовано је радно место – Стручни сарадник за послове процедура, које је и попуњено. Опис посла наведеног радног места поред осталог обухвата: обављање послова на попису, праћењу и унапређењу процедура пословних процеса, у сарадњи са извршним директорима и шефовима мањих организационих делова сектора у Предузећу; учествовање у пословима везаним за увођење система финансијског управљања и контроле и менаџменту ризика; израда месечних извештаја о имплементацији система финансијског управљања и контроле и менаџмента ризика и др.

Одлуком број 02 број 682 од 2. фебруара 2016. године образована је радна група за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима у Предузећу која се састоји од руководиоца радном групом и 11 чланова. Задаци радне групе поред осталих су: попис и опис пословних процеса, израда мапа пословних процеса, идентификовање пословних процеса који нису прописани у писменом облику, идентификовање и процена ризика и одређивање начина управљања ризиком, сачињавање предлога стратегије управљања ризицима и др.

Вршилац дужности директора донео је Одлуку о петој измени и допуни Одлуке о образовању радне групе за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима у Предузећу 02 број 3502 од 3. јула 2020. године. За руководиоца Радне групе именован је извршни директор Сектора за развој. Чланове Радне групе чине: извршни директор Сектора финансија, извршни директор Издавачког сектора, секретар Предузећа и извршни директор Сектора за правне послове и људске ресурсе, шеф јавних набавки и извршни директор Одељења у Новом Саду.

У Предузећу су израђене листе пословних процеса са активностима унутар пословних процеса као и мапе пословних процеса у оквиру Сектора финансија, организационог дела План и анализа и организационог дела Финансијско-економски послови. Наведена документа обухватају: назив пословног процеса, носилац пословног процеса (функција одговорног лица), циљ пословног процеса, основни ризици, опис пословног процеса, везе са другим пословним процесима и ресурси за његово остваривање. Наведене радње и поступања која се односе на пословне процесе и активности унутар пословних процеса нису до краја 2021. године утврђене на нивоу целе организације

Предузеће је у Програму пословања за 2021. годину у делу који се односи на управљање ризицима утврдио следеће ризике: пословни ризици, кадровски ризици, технички ризици, ризик ликвидности и ризик новчаног тока, правни и уговорни ризици, ризик окружења и непословни ризици.

У поступку ревизије утврђено је да Предузеће није у 2021. години донело Стратегију управљања ризицима и није извршио процену ризика на основу процене вероватноће настанка ризика и његовог утицаја како би се ризици разврстали по приоритетима и утврдиле адекватне мере контроле са дефинисаним роковима и одговорним лицима, а у циљу ефикасног управљања ризицима.

Председник Надзорног одбора Предузећа усвојио је Стратегију управљања ризицима 01 број 2006 од 26. априла 2022. године којом се уређује поступак управљања идентификованим, класификованим и ранжираним ризицима на нивоу Предузећа, кроз дефинисање мера за избегавање или ублажавање ефеката ризика, утврђивање рокова и одговорних особа у поступку. Стратегија дефинише циљеве и користи од управљања ризицима, одговорности за управљање ризицима и даје преглед оквира који ће се успоставити како би се успешно управљало ризицима. Управљање ризицима обухвата поступак идентификовања, процену укупног скорa ризика, као и дефинисање неопходних контрола у форми интерних аката чијом се применом утиче на потенцијалне догађаје и ситуације које могу имати негативан ефекат на остварење дефинисаних циљева Предузећа, са задатком да се остваре дефинисани циљеви, односно да су ризици који угрожавају постизање циљева ограничени на прихватљив ниво.

Вршилац дужности директора донео је План имплементације/акциони план за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле 09 број 4959 од 7. октобра 2022. године.

У поступку ревизије на увид је достављен Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину. Наведени Годишњи извештај достављен је Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију 31. марта 2022. године. Вршилац дужности директора потписао је Изјаву о интерним контролама број 02 број 1584/1 од 31. марта 2022. године.

Предузеће је у Програму пословања за 2021. годину 01 број 6458 од 27. новембра 2020. године утврдио мисију, визију и стратешке циљеве Предузећа.

Мисија Предузећа је допринос подизању квалитета образовања и развоју науке и културе у Републици Србији, израдом уџбеника и модерних наставних средстава врхунског квалитета, објављивањем и промоцијом посебних и значајних дела из ове области. Визија Предузећа је лидерска позиција у издавању уџбеника, модерних наставних средстава, посебних и значајних дела уз сарадњу са еминентним референтним институцијама, организацијама и појединцима на подизању квалитета образовања, науке и културе у Републици Србији.

Стратешки циљеви Предузећа односе се на три области:

1) развој предузећа и усмеравање на тржишту, а посебно на управљање кадровима, уређивање процедура, развој уџбеника високог квалитета, унапређивање маркетинга и оптимизацију трошкова производње;

2) бољу позицију на тржишту уџбеника и књига, а посебно на повећање продаје уџбеника и нових издања, смањивање залиха, проширење и побољшање продајне мреже, унапређивање начина продаје, стратешко партнерство и стављање учитеља и наставника у фокус активности;

3) производња нове генерације уџбеника и наставних средстава, а посебно развој електронског издаваштва, развој иновативних наставних средстава, стварање модерног информационог система.

Специфични циљеви Предузећа односе се на план одлива и стручног усавршавања кадрова, довршавање мапе пословних процеса унутар успостављања система Финансијског управљања и контроле, упоредна анализа уџбеника Предузећа и конкурентних издавача, план унапређења садржаја и изгледа уџбеника и др.

Председник Надзорног одбора донео је Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд за период 2017 – 2026. године 01 број 1778 од 13. марта 2017. године на који је Влада дала сагласност Решењем 05 број 023-4686/2017 од 29. маја 2017. године.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама 01 број 1157 од 24. фебруара 2016. године се поред осталог детаљније уређује организација рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена; утврђују интерни рачуноводствени контролни поступци; утврђују упутства и смернице за усвајање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја; утврђује начин одређивања лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене, као и за састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени; уређује кретање рачуноводствених исправа и рокова за њихово достављање на даљу обраду; прецизирају рачуноводствене политике за признавање и процењивање имовине, обавеза, прихода и расхода и др.

Предузеће је поред осталих интерних аката и процедура донео:

- Правилник о условима и начину формирања продајних цена производа 02 број 2528 од 4. априла 2019. године;

- Правилник о коришћењу службених возила 02 број 4606 од 25. августа 2020. године;

- Правилник и ценовник о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства 02 број 4096/1 од 19. јуна 2015. године са изменама и допунама 08 број 1779 од 19. марта 2020. године;

- Правилник о канцеларијском и архивском пословању 02 број 6742 од 16. децембра 2021. године;

- Правилник о коришћењу службених мобилних телефона 02 број 1259 од 29. фебруара 2016. године са изменама и допунама 02 број 8177 од 15. децембра 2016. године;

- Правилник о организацији и спровођењу пописа имовине и обавеза и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем 02 број 9444 од 16. децембра 2019. године;

- Правилник о поступку израде правних аката 02 број 2493 од 12. априла 2018. године са изменама и допунама 02 број 7325 од 10. октобра 2018. године;

- Правилник о коришћењу средстава репрезентације 02 број 527 од 25. јануара 2016. године;

- Правилник о накнади трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада 02 број 5648 од 28. августа 2015. године 02 број 755 од 5. фебруара 2020. године;
- Правилник о трошковима рекламе и пропаганде 02 број 683 од 2. фебруара 2016. године;
- Правилник о накнади трошкова службеног путовања у земљи и иностранству 02 број 5574 од 25. августа 2017. године;
- Правилник о образовању, стручном оспособљавању и усавршавању запослених 02 број 7326 од 10. октобра 2018. године;
- Правилник о ближем уређивању поступака јавних набавки, набавки на које се закон не примењује и набавки друштвених и других посебних услуга 02 број 1058 од 19. фебруара 2021. године;
- Правилник о вођењу евиденције о запосленима 02 број 7642 од 22. октобра 2018. године;
- Правилник о заштити пословне тајне 02 број 5762 од 26. октобра 2021. године;
- Правилник о заштити података о личности 02 број 1418 од 8. марта 2021. године.

Откривена неправилност 9: Предузеће није отклонило неправилности које су откривене у ревизији која је спроведена 2015. године, јер до краја 2021. године није процедурама на свеобухватан начин уредило пословне процесе унутар Предузећа и није извршило процену и анализу ризика што представља основ за одлучивање о начину управљања ризицима. Наведено није у складу са чл. 7 и 8 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Препорука број 9: Препоручујемо Предузећу да процедурама на свеобухватан начин уреди пословне процесе у Предузећу и изврши процену и анализу ризика у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

4.6 Интерна ревизија

Откривена неправилност у делу који се односи на правилност пословања за 2014. годину

Предузеће нема Стратешки план интерне ревизије. Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописује да организациона јединица за интерну ревизију не може имати мање од три ревизора. План ревизија у потпуности је реализован од стране Одељења интерне ревизије. Обавеза руководиоца сектора и служби је да по препорукама сачине акциони план са извршиоцима и роковима. Акциони план за ревизију путних налога је сачињен, али извештај о реализацији није урађен. За остале ревизије нису сачињени акциони планови ни извештаји о реализацији акционих планова.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају у 2016. години

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Завода у 2021. години у вези са применом мера исправљања

Правилником о организацији и систематизацији послова 02 број 8081 од 23. октобра 2019. године са изменама и допунама, организациони део интерна ревизија у оквиру којег је систематизовано радно место шефа интерне ревизије и интерни ревизор, налази се у оквиру организационог дела Биро директора тј. није организационо независан у односу на друге организационе делове Предузећа. Закључно са 13. априлом 2021. године оба систематизована радна места су била попуњена након чега је радно место интерни ревизор остало упражњено имајући у виду да је интерни ревизор распоређен на радно место стручни сарадник за послове процедура у организационом делу Квалитет, у оквиру Сектора за развој, а на основу потписаног Анекса број 2 Пречишћеног текста Уговора о раду 08 број 7422/1 од 19. октобра 2015. године који је заведен под бројем 08 Бр. 2229/1 од 13. априла 2021. године.

На предлог шефа интерне ревизије, в. д. директора Предузећа је одобрио Повељу интерне ревизије 02 број 1564 од 11. марта 2021. године. Шеф интерне ревизије и интерни ревизор потписали су етички кодекс 02 број 1563 од 11. марта 2021. године са којим се сагласио в. д. директора.

У поступку ревизије на увид нам је достављена радна верзија Стратешког плана интерне ревизије за период 2021 – 2023. године који до краја 2021. године није у потпуности припремљена од стране шефа интерне ревизије и достављена на одобрење в.д. директора. Имајући у виду наведено, Годишњи план интерне ревизије за 2021. годину који се припрема на основу Стратешког плана, није донет. У току 2021. године није обављена ниједна интерна ревизија.

Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2021. годину 02 број 1576 достављен је Министарству финансија, Централној јединици за хармонизацију 31. марта 2022. године у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Откривена неправилност 10: Предузеће у 2021. години **није отклонило** неправилности које су откривене у ревизији која је спроведена 2015. године јер Стратешки план интерне ревизије за период 2021-2023. године није у потпуности припремљен од стране шефа интерне ревизије и достављен на одобрење в.д. директора. Имајући у виду наведено, Годишњи план интерне ревизије за 2021. годину који се припрема на основу Стратешког плана, није донет. Такође, Предузеће у 2021. години није обезбедило организациону независност интерне ревизије која према Правилнику о организацији и систематизацији послова функционише у оквиру организационог дела Биро директора. Наведено није у складу са чл. 8, 24 и 25 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Препорука број 10: Препоручујемо Предузећу да донесе Стратешки план интерне ревизије до краја текуће године за следећи трогодишњи период и годишњи план интерне ревизије до краја текуће године за наредну годину као и да успостави организациону независност интерне ревизије у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.